

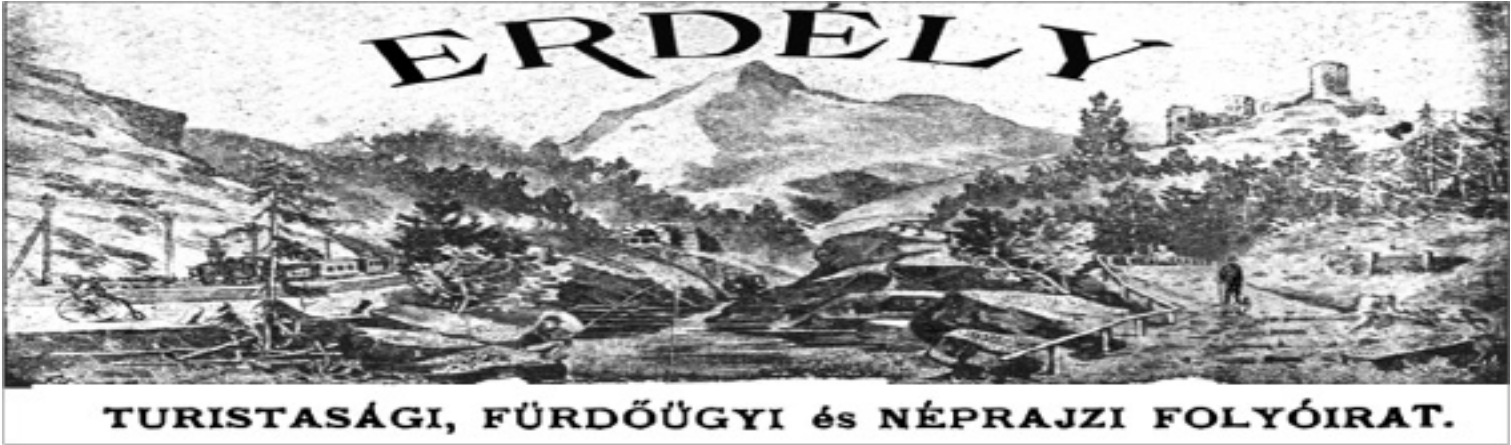
Erdély
ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 115. szám
2018/5.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Főszerkesztő:
Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)

Szerkesztők:
Pál Gyöngyi, Szima Csilla

Kakukktúrán virágokkal, lepkékkel, egyetemistákkal

Az indulást
jelző
kakukkhang
(Fotó: Kocsis
Tünde)

Számos
pompás
kilátásban
volt részünk
(Fotó: Kocsis
Tünde)

Így visszük
haza
a virágot
(Fotó: Mezei
Elemér)

Az első igazán látványos pihenő alatt azt mondta a túravezető: kilométerben 5 és felet jöttünk. Egy túrázó megkérdezte: „Az sok vagy kevés?” A túravezető így felelt: „Igen. Sok vagy kevés.” Mezei Elemér 2014 óta évente kétszer szervezi meg a Ronki- és Pocsoválistei-szorosokba, valamint a két völgy közti gerincekre vezető túráját. Kakukktúrának neveztem magamban, mert amellett, hogy Mezei Elemér kakukkhangok adásával jelezte az indulást, a Cuculus canorus többször válaszra is méltatta a csak emberi mahadáhárnyehelvehen tudó társaságot.

KOCSIS TÜNDE

A szociológus, egyetemi tanár április 21-én tizenegyedmagával vágott neki a Fehér megyei Aranyosronk (Runc) faluból az Öreg-havas részét képező Ronki-szorosnak, amelyet szakadékos domborzati formák, csipkézett ormok, tornyok jellemznek. A helyiek az akár 450 m magas hegyes sziklákat Tálvelének nevezik. A szorost az Aklos-patak vájta, oldva a kristályos mészkőt, dolomitot és más üledékes kőzeteket, mint a konglomerátum, homokkő, mészkő, márga. A terület védett, mégis az Aklos-patak partja – talán a mellette futó aszfaltos út, de lényegében az emberi felelőtlenség és hanyagság miatt – igen szennyezett.

A szorost követően kiértünk Lunkalárga faluba, majd ott egy farönkön keresztül átkeltünk az Aklos-patakon, és nyugatra tartva felmentünk az Urdorii-csúcsra (964 m). Közben persze jópofa vagy vicces megjegyzések derítették a túrázók kedvét. Még az aszfalton hangzott el a következő, amikor egy tehén átment az úton: „Látják, a többi barom is ezen az úton jár.” A meredekebb emelkedőről a következő szófoszlányra és életbölcsestre emlékszem: „Az operaénekes így énekelte a betanult szöveget: „Édes leányom!”, „Untoldi: az amikor valaki kinyújtja a szelfibotját.”; „Az ember, amikor megszületik, sír, akik pedig körülötte állnak, mosolyognak. Úgy élj, hogy a végén te mosolyogj, és a többiek sírjanak.”

Az Urdorii-csúcsról északnyugati irányban szépen látszott a magasztos Bélavára (1348 m) vonulata. Tovább haladva déli irányba az 1020-as, névtelen csúcs felé, egyre jobban ráláttunk a Ronki-völgyre és a szorosra, valamint Lunkalárgára keleti irányban, délen pedig a Bedellő vonulat tündökölt a Sárkányok kapujával, tőle keletre a Vidalykő (1285 m), mögöttük pedig kikandikált a Torockó fölött elterülő Ordaskő (1249) és Székelykő (1129) egy része.

A pimpó (Potentilla) és az ibolya (Viola) majdnem végig színpompázta az utunkat. A „szőrös” leánykőöröcsin (Pulsatilla grandis), a pompás tárnics (Gentiana Clusii) és az illatos, rózsaszín riszegvirág (Daphne cneorum) már ritkább jelenségek, de a „minden bokrot” ismerő túravezető már jól tudta, hol kell keresni őket, ám arra, hogy egy forrás körül mocsári gólyahírt (Caltha palustri) is találunk, ő sem számított.

Utunkat kétfajta lepke lengte be leginkább: a fecskefarkú (Papilio machaon) gyakran párosan lejtette a légtáncot, és a hajnalpírlepke (Anthocharis cardamines), aki magányosabb jelenség volt.

A 15 km-es, átlagosan 700 m szintkülönbségű túra számos kilátóval szolgálta a látványhabzsolókat. A Pocsováliste-patak és a sziklák szegélyezte kényelmes földút, amely visszavezetett Aranyosronkra, minden túrázónak kellemes, andalító zárással szolgált.

A kirándulók pedig – köztük négy elsőéves egyetemi hallgató – a végén többek között már ilyesmikről is beszéltek: Fiú: „...Én is csak alkalmommal iszom.” Lány: „Minden alkalommal?...”

Nagyvárad, a megújuló szecessziós város da Vincivel

Bebarangoltuk Nagyváradot

KOVÁCS ZSUZSA

Április 22-én honismereti kirándulásra indultunk Nagyváradra. Elsőként az éppen most költöző Körösvidéki Múzeum új székhelyére látogattunk, ahol a reneszánsz géniusz, Leonardo da Vinci tervezte gépeket láthattuk és a kortárs nagyváradi képzőművészek tárlatát. Az itáliai polihisztor eredeti tervei alapján a keletkezésüktől számított több száz évvel később egy konstruktőrökből, mérnökökből és történészekből álló csapat 45 gépezetet állított össze Firenzében, közülük 15 interaktív, bárki kipróbálhatja őket. Ezek között vannak repülő, harcászati és hidraulikus eszközök, de köztük van a kerékpár őse is. A nagy sikerű kiállítás bejárta már a világot, Bukarestben is nagyon sokan meglátogatták, a váradi múzeum pedig nem kis erőfeszítés árán az erdélyi érdeklődőknek tette elérhetővé a tárlatot, amely június 10-ig látogatható.

Érdeemes néhány szót ejteni a múzeum új székhelyéről is, ami nem más, mint az 1898-ban Alpár Ignác tervei szerint épített Hadapródiskola. A masszív, eklektikus épület három emelet magas, hosszúsága nem kevesebb mint 135 m, ezzel nemcsak Nagyvárad, hanem egész Bihar megye leghosszabb épülete, díszes és harmonikus, méltó székhelye lesz a Körösvidéki Múzeumnak.

Innen az Ady Emlékmúzeumba látogattunk, nagy költőnk emlékeit keresve. Az emlékmúzeumnak a híres-neves Mülleráj ad otthont, amely annak idején a költő-

nek is kedvenc helye volt. A látogatás után megkoszorúztuk a ház előtti parkban álló Ady-szobrot és csoportképet készítettünk a költővel. Ezután indultunk városnézésre, előnyben részesítve a szecessziós épületeket, de meglátogattuk az ortodox és a neológ zsinagógát, a Szent László-templomot is. A szebbnél szebb paloták, szállodák, magánházak miatt Európa 23 legszebb szecessziós városa közé sorolta Nagyváradot a francia Réseau Art Nouveau Network, Béccsel, Budapesttel, Glasgow-val és Barcelonával együtt. A gyönyörűséges épületeket a 19. század végétől kezdve az I. világháború kitöréséig tervezték, építették a kor híres építészei: Komor Marcell, Jakab Dezső, id. és ifj. Rimanóczy Kálmán, a Vágó testvérek, Sztarill Ferenc, hogy csak a legfontosabbakat említsük.

A szecessziós épületek egy része már felújítva, eredeti szépségében pompázik, mint például a Fekete Sas Palota, másokat éppen most újítanak fel, az elkészült részeket látathatóvá is teszik szerencsére, mert így nemcsak „becsomagolva” láthattuk őket. Minden műemléképületen három nyelvű – román, magyar, angol – ismertető tábla van, követendő példa más városok számára is. Mint megtudtuk, a pillanatnyilag felújítás alatt álló Darvas-La Roche házban fogják megnyitni az ország első szecessziós múzeumát a közeljövőben. Nagyvárad szemlato-mást napról napra szépül, érdemes lesz hát időnként visszatérni, gyönyörködni a szín-pompás szecessziós városban.

A Fekete Sas Palotát már felújították

Túrávezetők, szervezők elérhetőségei

Bagaméri Tibor 0742-776930
Barabás Ibolya 0740-560742
Csorba Anna 0740-407652
Fazakas Ferenc 0752-640319
Fehér Zsuzsa 0758-40444
Kiss János 0364-807639
Kosztin Erika 0746-055926
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790
Pál Gyöngyi 0742-373546

Székely Kinga 0758-765878
Székely Lavotta 0748-036290
Szima Márton 0766-703575
Szócs Miklós 0740-061741
Tatár Ferenc 0770-586926
Vlád Pál 0264-435866
Titkár: Branea Róbert 0723-400496
Pénztáros: Molnár Ildikó 0742-471280

Júniusi rendezvények

- **Május 30. (szerda):** Gorbó-völgye–Bivalyos (8+15 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervezők: Székely Lavotta és Fazakas Ferenc.
- **Május 31–június 2. (csütörtök–szombat):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7 órakor az állomáson. Bejelentkezni telefonon. Szervező: Bagaméri Tibor.
- **Június 1–3.(péntek–vasárnap):** EKE-napok Csucsán. Gyalogos túrák: **Június 1. (péntek):** La Deal–Híres-gerinc–Germin völgye: 5, 9, illetve 12 km-es túrák, indulás Csucsáról 10 órakor, az EKE-háztól. Ajánljuk gyerekeknek is, de jelenlétük csakis szülői kísérettel lehetséges. Szervezők: Kiss János és Tatár Ferenc. **Június 2. (szombat):** Szurdok-völgy–Váratec–V. Chirsizen–Sebes Körös lankája (20 km, 500 m szintkülönbség), indulás Csucsáról 10 órakor az EKE-háztól. Szervezők: Csorba Anna, Barabás Ibolya ♦ La Deal–Híres gerinc–Germin völgye–Ráturi, Šuvere, Osoiele, Lac tanyák–Seredos (Negrii), Berettyó, Kisberettyó vízkeleték–Ponor tető–Bogomir, Jdera tanyák–Szép hegy–Sámán-völgy–La Deal–Csucs (29 km, 1300 m szintkülönbség, menetidő 10 óra), indulás Csucsáról 8 órakor az EKE-háztól. Szervező: Kiss János. **Június 3. (vasárnap):** Szélesút–Kopasz-hegy–Csucs (15 km, szintkülönbség 400 m, menetidő: 5 óra), indulás Csucsáról 10 órakor az EKE-háztól. Szervezők: Csorba Anna, Barabás Ibolya ♦ Vigyázó hegység: Edömér-gerinc–Szurdok-völgy (13 km, 515 m szintkülönbség, menetidő 5 óra) , indulás Csucsáról 10 órakor az EKE háztól. Szervező: Kiss János. **Kerékpáros túrák: Június 2. (szombat):** Dregán-víztározó túra: Csucs–Viságmező–víztározó–megyehatár Csucs (65 km), indulás 9.30-kor az EKE-háztól. Szervező: Szima Márton. **Június 3. (vasárnap):** Almási-vár túra: Csucs–Váralmás–Almási vár–Egeres–Kolozsvar (85 km), indulás 9.30-kor az EKE-háztól. Szervező: Szima Márton. Minden túrára kérjük az előzetes bejelentkezést telefonon a túrávezetőknél. Egyéb részletek a www.facebook.com/eke.kolozsvar/ Facebook-oldalon.
- **Június 3. (vasárnap):** Szolcsva, a Sálcița-patak völgye (12 km). Találkozás 7 órakor a Flipnél. Szervező: Vlád Pál. Érdeklődni telefonon Kosztin Erikánál.
- **Június 6. (szerda):** Seta a Péter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban (fizikum, földszint).
- **Június 8–10. (péntek–vasárnap):** Kelemen-havasok–Istenszéke, sátorral, önellátással. Jelentkezni telefonon. Szervező: Fazakas Ferenc.
- **Június 9. (szombat):** Szilágysági kirándulás: Kraszna–Szilágysomlyó–Szilagybajos. Szervező: Szócs Miklós. Érdeklődni telefonon ♦ Ritka virágok kavalkádja az Őzek és a Gorbó völgyében (20 km, 500 m szintkülönbség). Érdeklődni telefonon. Szervező: Kiss János. „Kalotaszeg felülnézetből – kirándulás a Vigyázóra” (15-20 km, 600–1000 m szintkülönbség), a Kolozs-megyei RMDSZ-szel közös szervezésben. Utazás Havasrogozig autóbusszal/személygépkocsival. Előzetes bejelentkezés szükséges. Részletek a honlapon és Facebookon. Szervező: Székely Kinga (RMDSZ), Branea Róbert (EKE).
- **Június 10. (vasárnap):** Vonatos kirándulás Vársonkolyosra; a kastély feletti kilátó–Győzelem vízkitorés (10 km). Találkozás 7 órakor a nagyállomáson. Szervező: Pál Gyöngyi.
- **Június 13. (szerda):** István-forrás (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Június 14. (csütörtök):** 18 órától választmányi gyűlés és a túrávezetői testület tanácskozása az Apáczai Csere János Elméleti Líceumban (9-es terem, földszint).
- **Június 15–17. (péntek–vasárnap):** Radnai-havasok Borsa központtal, kiskocsis megközelítés. Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon.
- **Június 16. (szombat):** Kirándulás Szamosújvárra. Találkozás reggel 7 órakor a nagyállomáson. Szervező: Szócs Miklós ♦ Máthé Gyula-emléktúra, Jósikafalva. Találkozás 8 órakor a Flipnél. Szervező: Kovács D. Zsuzsa.
- **Június 16–17. (szombat–vasárnap):** Kétnapos kerékpáros túra: Tusnádfürdő–Mikóújfalú–Barót–Alsórákos–Homoródbene–Erked–Héjjasfalva–Segesvár (130 km). Szervező: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.
- **Június 17. (vasárnap):** Az Algyógyi-vízesés és Vajdahunyad vára. Indulás 7 órakor a Fliptől. Szervező: Kovács D. Zsuzsa.
- **Június 20. (szerda):** Cérna-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Június 21–23. (csütörtök–szombat):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7 órakor az állomáson. Szervező: Bagaméri Tibor. Érdeklődni telefonon.
- **Június 23. (szombat):** Plopi-oldal, áfonyakóstoló; kiskocsis megközelítés (17 km, 600 m szintkülönbség). Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon ♦ Havasbükke (18 km, 400 m szintkülönbség). Találkozás 8.45 órakor a monostori végállomáson (trolibusz megálló). Szervező: Csorba Anna.
- **Június 24. (vasárnap):** Alsóaklos–Craca-patak-völgye–Vulturese–Aranyosronk (10 km, 400 m szintkülönbség). Indulás 7 órakor a Fliptől. Szervező: Vlád Pál. Érdeklődni telefonon Kosztin Erikánál ♦ Gyerekbárát kerékpáros túra a Dregán-tó környékén (40 km). Érdeklődni telefonon. Szervező: Szima Márton.
- **Június 27. (szerda):** Rejtett-forrás (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Június 30. (szombat):** Seta a Bükkben (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Bagaméri Tibor ♦ Vadcseresznye szüret, gyógynövénygyűjtés. Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon.
- **Július 1. (vasárnap):** Kerékpáros túra a Havasrekettyei-vízeséshez (60-65 km), vonattal Csucsáig. Szervező: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.
- **Szolgáltatás napok a székházban** (Kolozsvar, Fürdő/Cardinal Iuliu Hossu utca 20 sz., 13. ajtó): hétfő 17–18 óra, kedden 11–12 között. ♦ **EKE fotóklub:** minden kedden 17 órától. ♦ **Könyvtár:** minden hétfőn 17–18 óra között. Bejelentkezni telefonon Székely Lavottánál. ♦ **Pénztár (tagságdíj, egyebek):** hétfő 17–18 óra, csütörtök 11–12 között.

Júliusi előzetes

- **Július 7. (szombat):** Vasvári Pál Emlék- és Telyesítménytúra (www.ekekolozsvar.ro és a www.facebook.com/eke.kolozsvar/).
- **Július 30–augusztus 5. (hétfő–vasárnap):** XXVII. EKE Vándortábor (Fekete-halom). Autóbusz indul Kolozsvarról. Jelentkezni telefonon Fehér Zsuzsánál. Naprakész információk a honlapon (www.ekekolozsvar.ro).